

Zámecký komplex Benešov nad Ploučnicí

Kraj: Ústecký

Okres: Děčín

GPS souřadnice: 50.742318N, 14.310496E

Adresa URL: www.zamek-benesov.cz

Zámecký komplex v Benešově nad Ploučnicí je jedinečnou ukázkou architektury z období přerodu vladislavské gotiky a renesance – tzv. saské renesance, proto se právem řadí mezi nejvýznamnější dochované památky České republiky. Komplex se skládá ze dvou zámků (horního a dolního), tří paláců, kostela a kaple. Kromě toho i tzv. dolní zámek představuje areál skládající se ze tří historických a samostatných paláců. Celý areál je památkově chráněn, v roce 2001 byl Dolní a Horní zámek, domy čp. 44 a 54, Starschedelovský dům a Konojedský dům prohlášeny za národní kulturní památku.

V roce 1515 byl Benešov odkoupen šlechtickou rodinou Salhausenů z Míšně. Výstavba Nového benešovského sídla započala v roce 1522 Bedřichem ze Salhausenu. Nový objekt byl později nazýván Horní zámek. Vstupní portály budovy a věže jsou dokladem pozdně gotického stylu. Výrazněji se do tváře města zapsala výstavba Dolního zámku, která svým architektonickým návrhem zdobí Benešov dodnes. Objekt byl vystaven pro Bedřichova syna Hanuše v letech 1540–1544. Pozdně gotické prvky se zde projevují na řešení vysokých štítů i římsy v podobě tzv. oslích hřbetů. Vstup do zámku se nachází na jižní straně v přízemí čtverhranné věže. Z Dolního zámku se zachovalo bez větších změn přízemí s klenutými nebo valenými klenbami a patro s trámovými stropy, dvěma sály a soukromými pokoji majitelů.

Dolní a Horní zámek jsou spojeny pomocí kryté chodby, která vede podél ohradní zdi. Po Bedřichovo smrti (1562) převzal jeho syn Hanuš vládu nad polovinou města Benešova a dalšími statky zděděnými po otci. Druhé polovině vládl bratr Bedřich mladší, který sídlil na Horním zámku. Poté co v roce 1576 zemřel Hanuš, ujal se otcova Dolního zámku jeho syn Antonín, a aby měl i jeho bratr Wolf své sídlo, nechali postavit u Dolního zámku nové tzv. Wolfovo křídlo (roku 1578). Wolfovo křídlo je řešeno obdélníkovým půdorysem a sedlovou střechou. Úzká dispozice ukazuje na omezený prostor, který byl pro objekt vyhrazen. Výrazným prvkem celého zámeckého areálu je arkýř orientovaný do náměstí, opírající se o kamenný sloup jehož hlavice přechází ve štukové zdivo. Po dokončení této výstavby byl víceméně dokončen zrod zámeckého areálu. Poté docházelo už jen k rekonstrukcím po vzniklých požárech.

V roce 1945 byl převeden celý zámecký komplex do vlastnictví československého státu z důvodu nenáležitosti využití a chýtrání objektů. Ministerstvo školství a kultury uzákonilo v roce 1961 zámecký areál za národní kulturní majetek a státní zámek. Během dalších let došlo k rekonstrukci Dolního zámku i jeho nádvoří. V roce 1969 propukl v Dolním zámku požár, který značně poničil objekt i jeho expozici. Poté došlo k dalším rekonstrukcím. V současné době je v benešovském zámeckém areálu umístěna stálá expozice mapující dobové využití.

Prohlídkové okruhy:

Dolní zámek

Dolní zámek (základní okruh)

Wolfův palác

Informace o návštěvní době zde.

Ceny vstupného zde.

Zdroj textu: www.npu.cz – Národní památkový ústav

